

SLOVANSKÁ VZÁJOMNOST

Druhá generácia národovcov

2. fáza

1820- 1835

Osobnosti:

Ján Kollár

P.J. Šafárik

Na začiatku 19. storočia sa šírila myšlienka
všeslovanskej vzájomnosti.

Názor o *jednom slovanskom národe a všeslovanská vzájomnosť* mali posilniť sebavedomie malých slovanských národov a pomôcť im v národnom zápase.

Slovanské krajiny v Európe

Všeslovanská vlajka schválená na
všeslovanskej konvencii v Prahe v roku 1848

Na ceste k vzájomnému pochoopeniu

Biblická čeština spájala evanjelikov.

Evanjelickí vzdelanci považovali Slovákov *za súčasť československého kmeňa.*

Slovenskí protestanti používali ako spisovný jazyk češtinu, vznikol medzi nimi názor, že *Česi a Slováci tvoria jeden národ.*

Užšia spolupráca národovcov obidvoch vyznaní: katolíkov a evanjelikov. Založili spolky a vydávali spoločný almanach *Zora*- v bernolákovskej slovenčine a v biblickej češtine.

Almanach Zora

Zora bol slovenský literárny almanach.

Vychádzal v r. 1835-1840. Vydával ho

Spolok milovníkov reči a literatúry slovenskej v Budíne.

Almanach zverejšoval príspevky v

berňolákovčine a spisovnej češtine. Vyšli

štyri zväzky: 1835, 1836, 1839, 1940.

Redaktormi almanachu boli Michal

Godra, Ladislav Jesenský, Martin

Hamuljak.

Ján Hollý v almanachu uverejnil selanky,

ódy, žalospevy, ukážku z Cyrillo-

Methodiady a báseň Sláv. Bol vydaný

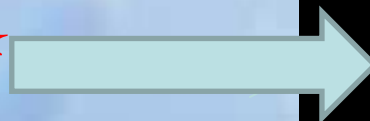
Spolkom milovníkov reči a literatúry

slovenskej.

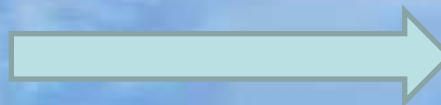
Centrum slovenského národného hnutia

V druhej fáze slovenského národného hnutia boli mestá : *Budín a Pešť*

V Budíne : *Martin Hamuljak*

V Pešti: *Ján Kollár*

Pavol Jozef Šafárik

-narodil sa v slovenskej dedinke Kobeliarovo.
Veľkú časť života prežil v Srbsku a v Čechách.
Bol zakladajúcim členom národnej inštitúcie
Srbov Matice srbskej.
V Prahe bol vymenovaný za riaditeľa Univerzitetnej
knižnice a pôsobil aj ako univerzitný profesor.
Bol zástancom československého jazykového a
literárneho spojenia.

Pavol Jozef Šafárik

Dejiny slovanskej reči a literatúry

Na jeho príbuznosť s ostatnými juhovýchodnými nárečiami i na jeho odlišnosť od nich poukazuje už týchto niekoľko znakov:

Starosloviencina	Ruština	Srbčina	Chorvátčina	Vindčina
1. гора	гора, čít. hora	гора	gora	gora
2. есмь	есмь	есмь (сам.)	jeszem (szem)	im
3. вси вѣсть	еси есть	еси (си) ест (е)	szi jestzt (je)	i je t (jes)
3. аз ты он	я ты он	я ты он	ja ti on	je t (jes) ti on
4. тѣ, тѣи та, таа тѣ, тѣе	тот та то	таѣ та то	ta (te) ta to	ta ta to
5. -ий, -аа, -еа -агw, -ыа, -агw вѣст. скатыи аѣ.	-ый, -ая, -ое -аго, -ой, -аго	-ый, -а, -о -ога, -е, -ога	—, —а, —о oga, -e, -oga	—, —а, —о iga, -e, -iga
6. ѡ: нощ дщ щак	ночь дочь щавель	ношь кшьи (кшьерь) птаеле	nòch kehi (kcher) schav	nòzh hzhi (hzher) havje
7. х: сѣх грах оухѣ	сухой горох ухо	сув гра уво	szuh grah vuho	[úh gráh vuhó
8. а: пѣвѣак быа	пепел был	пепео выо	pepel bil	pepel bil
9. и: носити	носить	носить	nosziti	no 'iti
10. един елен	один олен	едан елен	jeden jelen	èden jelen
11. вѣз: вѣздигнѣ	воздигну	уздигну	zdisem (uz-)	vzdignem
12. дѣска дѣлг	доска долг	даска дуг	deszka (daszka) dùg	de ka dovg (dolg)
13. ѣтра скраѣа	печень шески	жигерица слепе очи	jetra szlépe ochi	jetra [enzi

Ján Kollár

Evanjelický farár, spolupracoval s bernolákovcami a snažil sa ich získať *pre myšlienku československej jednoty*.

Povahu Slovanov idealizoval.

Za typické vlastnosti Slovanov považoval *pracovitosť, štedrosť, pohostinnosť, veselosť*.

Bol horlivým zástancom *slovakizovanej češtiny* a odmietal úsilie štúrovcov vytvoriť nový spisovný jazyk.

Slovanskí vzdelanci, ktorí sa nadchli myšlienkou *slovanskej vzájomnosti* vnímali *Slovanov ako jeden národ*.

Pôvod mena *Slovan, Sláv* odvodzovali národovci od významu slova *sláva alebo slovo*.

Ján Kollár

Napísal viacero diel o potrebe slovanskej jednoty.

Najvýznamnejšie dielo je básnická skladba *Slávy dcéra*

Predspev

Aj, zde leží zem ta před okem mým slzy ronícím,
někdy kolébka nyní národu mého rakev.
Stůj noho! posvátná místa jsou kamkoli kráčíš,
k obloze, Tatry synu, vznes se, vyvýše pohled,
neb radeji k velikému přichyl tomu tam se
dubisku,
jenž vzdoruje zhoubným až dosaváde časům.
Však času ten horší je člověk, jenž berlu železnou
v těchto krajích na tvou, Slávie, šijí chopil.
Horší než divé války, hromú, ohně divější,
zaslepenec na své když zlobu plémě kydá.

Ján Hollý

- narodil sa v Borskom Sv. Mikuláši
- najvýznamnejší bernolákovský básnik
- očarila ho história Veľkej Moravy, ktorú pokladal za najvýznamnejšie obdobie dejín Slovákov.
- tejto téme sa venoval v dielach Svätopluk a Cirilo-Methodiada
- mal veľký vplyv na generáciu štúrovcov
- pri ničivom požiari na fare v Maduniciach oslepol
- zvyšok života strávil u priateľa, kňaza na Dobrej Vode

Reakcia Viedne

Najväčším strašiakom pre Viedeň a Pešť bola predstava, že *Slovania v habsburskej monarchii sa spoja s Ruskom.*

Myšlienku slovanskej vzájomnosti považovali za nebezpečnú pre jednotu monarchie, a preto *stúpencov začali prenasledovať.*

Germanizácia- násilné ponemčovanie národov a národností.
Museli jej čeliť Česi.

Maďarizácia- násilné pomad'arčovanie etník žijúcich v Uhorsku.
Odolávali jej Slováci.